

JAMHURI YA MUUNGANO WA TANZANIA

BUNGE LA TANZANIA

MKUTANO WA SABA

YATOKANAYO NA KIKAO CHA HAMSINI NA TISA

4 JULAI, 2017

MKUTANO WA SABA

KIKAO CHA HAMSINI NA TISA TAREHE 4 JULAI, 2017

I. DUA

Dua ilisomwa saa 3:00 asubuhi na Naibu Spika (Mhe. Tulia Ackson) na kukiongoza Kikao.

Makatibu mezani:

1. Ndg. Charles Mloka
2. Ndg. Zainab Issa

II. HATI ZA KUWASILISHA MEZANI

Waziri wa Katiba na Sheria aliwasilisha Mezani maelezo yake kuhusu Muswada wa Sheria ya Marekebisho ya Sheria Mbalimbali wa Mwaka 2017 [*The Written Laws (Miscellaneous Amendments) Bill, 2017*].

Mhe. Omary Ahmed Badweli aliwasilisha mezani kwa niaba ya Mwenyekiti wa Kamati ya Katiba na Sheria Maoni ya Kamati kuhusu Muswada wa Sheria ya Marekebisho ya Sheria Mbalimbali wa Mwaka, 2017 [*The Written Laws (Miscellaneous Amendments) Bill, 2017*].

Mhe. Abdallah Ally Mtolea kwa niaba ya Msemaji Mkuu wa Kambi Rasmi ya Upinzani kuhusu Wizara ya Katiba na Sheria aliwasilisha Mezani Maoni ya Kambi kuhusu Muswada wa Sheria ya Marekebisho ya Sheria Mbalimbali wa Mwaka, 2017 [*The Written Laws (Miscellaneous Amendments) Bill, 2017*].

III. MASWALI

Maswali yafuatayo yaliulizwa na kujibiwa:-

OFISI YA RAIS (TAMISEMI)

Swali Na. 487: Mhe. Marwa Ryoba Chacha

Nyongeza: Mhe. Marwa Ryoba Chacha
Mhe. Flatei Gregory Massay
Mhe. Venance Methusalah Mwamoto

Swali Na. 488: Mhe. Dkt. Raphael Masunga Chegeni

Nyongeza: Mhe. Dkt. Raphael Masunga Chegeni
Mhe. Desderius John Mipata
Mhe. Ezekiel Magolyo Maige
Mhe. Hussein Nassor Amar
Mhe. Nape Mosses Nnauye

Swali na. 489: Mhe. Doto Mashaka Biteko

Nyongeza: Mhe. Doto Mashaka Biteko
Mhe. James Francis Mbatia
Mhe. Susan Jerome Lyimo
Mhe. Joram Ismael Hongoli
Mhe. Salma Rashid Kikwete

WIZARA YA VIWANDA, BIASHARA NA UWEKEZAJI

Swali na. 490: Mhe. Peter Ambrose Lijualikali

Nyongeza: Mhe. Peter Ambrose Lijualikali
Mhe. Mariam Nassoro Kisangi

WIZARA YA KILIMO, MIFUGO NA UVUVI:

Swali Na. 491: Mhe. Hawa Abdulrahman Ghasia

Nyongeza: Mhe. Hawa Abdulrahman Ghasia
Mhe. Dkt. Immaculate Semesi Sware
Mhe. Janeth Zebedayo Mbene

Swali na. 492: Mhe. Masoud Abdalla Salim

Nyongeza: Mhe. Masoud Abdalla Salim
Mhe. Hassan Elias Masala

WIZARA YA FEDHA NA MIPANGO:

Swali na. 493: Mhe. Josephine Tabitha Chagulla

Nyongeza: Mhe. Josephine Tabitha Chagulla

WIZARA YA MAMBO YA NDANI YA NCHI:

Swali Na. 494: Mhe. Fakharia Shomar Khamis

Nyongeza: Mhe. Fakharia Shomar Khamis

Swali na. 495: Mhe. Juma Othman Hija

Nyongeza: Mhe. Juma Othman Hija

WIZARA YA MAJI NA UMWAGILIAJI:

Swali Na. 496: Mhe. Dkt. Christine Gabriel Ishengoma

Nyongeza: Mhe. Dkt. Christine Gabriel Ishengoma

MATANGAZO

1. Wageni walioko kwenye Gallaries za Ukumbi wa Bunge walitambulishwa.
2. Kikao cha Kamati Ukumbi Na. 229 saa 7:00 mchana.
3. Kikao cha Kamati ya Katiba na Sheria Ukumbi wa Zahanati ya zamani mchana saa 7:00.
4. Kikao cha Wabunge Wanawake wa CCM *White House* mchana baada ya Kikao cha Bunge.

MWONGOZO WA SPIKA

1. Mhe. Japhary Michael alitumia Kifungu 68(7) kuomba Muongozo wa Spika – Naibu Waziri wa Kilimo alijibu swali la Serikali kuzuia chakula kuuzwa nje ya nchi, Je, maeneo ya mpakani wanapataje chakula ilihali wapelekaji wanakamatwa?

Naibu Spika alitoa maelezo kwamba si rahisi kutofautisha wanaopeleka na kuvusha na kutoa rai kwa wanaokamata wasikilize maelezo ya wabeba chakula hao ili kujua anayepeleka na kuvusha chakula katika mipaka.

2. Mhe. Leah Komanya – wakati wa Bajeti ya Kilimo 2017 tozo ya kusafirisha wanyama ndani ya Wilaya iliondolewa lakini kuna maeneo ambayo watendaji wanasema hawana taarifa ya Serikali kufuta tozo hiyo.

Naibu Spika alisema kwamba jambo hilo halijatokea Bungeni hivyo hakuna Mwongozo lakini alishauri Mbunge aonane na Waziri husika wa Fedha na kuongea nae suala hilo kwani yeye ndio mwenye uwezo wa kuagiza mamlaka husika.

IV. MISWADA YA SHERIA YA SERIKALI

1. Waziri wa Katiba na Sheria aliwasilisha maelezo ya Muswada wa Sheria ya Marekebisho ya Sheria Mbalimbali wa Mwaka, 2017 na kutoa Hoja.
2. Mwenyekiti wa Kamati ya Katiba na Sheria naye aliwasilisha Maoni ya Kamati yake juu ya Muswada huo.
3. Mhe. David Silinde aliwasilisha Maoni ya Msemaji Mkuu wa Kambi ya Upinzani wa Wizara ya Katiba na Sheria kuhusu Muswada wa Sheria Marekebisho ya Sheria Mbalimbali wa Mwaka, 2017.

Baada ya mawasilisho hayo Wabunge wafuatao walipata nafasi kuchangia Hoja ya Waziri wa Katiba na Sheria.

1. Mhe. Ibrahim Hassanali Mohammedali	-	CCM
2. Mhe. Taska Restituta Mbogo	-	CCM
3. Mhe. Lolesia Jeremia Bukwimba	-	CCM
4. Mhe. Abdallah Ally Mtolea	-	CUF
5. Mhe. Mwitwa Mwikwabwe Waitara	-	CHADEMA
6. Mhe. Pascal Yohana Haonga	-	CHADEMA
7. Mhe. James Francis Mbatia	-	NCCR-Mageuzi
8. Mhe. Almas Athuman Maige	-	CCM
9. Mhe. Stephen Julius Masele	-	CCM
10. Mhe. Zainab Athumani Katimba	-	CCM
11. Mhe. Balozi Adadi Mohamed Rajabu	-	CCM

Mhe. Naibu Spika aliongeza muda wa nusu saa baada ya kuwahoji Wabunge kwa mujibu wa Kanuni 28(2) na Wabunge wafuatao waliendelea kuchangia:-

12. Mhe. Hussein Mohamed Bashe	-	CCM
13. Mhe. Martha Moses Mlata	-	CCM

Baada ya wachangiaji kuisha Mhe. Naibu Spika alitoa nafasi kwa Mhe. Lucy Simon Magereli kutoa maelezo binafsi kwa mujibu wa Kanuni ya 50, 28(8) na (11).

Naibu Spika kwa mujibu wa Kifungu 28(11) alitoa nafasi kwa Waziri wa Ardhi kutoa maelezo au ufafanuzi juu ya maelezo binafsi ya Mhe. Lucy Simon Magereli.

V. KUSITISHA SHUGHULI ZA BUNGE

Shughuli za Bunge zilisitishwa saa 7:20 mchana hadi saa 11:00 jioni.

VI. SHUGHULI ZA BUNGE KUREJEA

Shughuli za Bunge zilirejea saa 11:00 jioni na Mhe. Spika, Job Y. Ndugai alikiongoza Kikao.

Mwanasheria Mkuu wa Serikali alipewa nafasi ya kuchangia Hoja ya Waziri wa Katiba na Sheria kuhusu Muswada wa Sheria ya Marekebisho ya Sheria Mbalimbali wa Mwaka 2017.

Baada ya hapo Waziri wa Katiba na Sheria alipewa nafasi ya kuhitimisha Hoja yake kwa kujibu wa Hoja za Waheshimiwa zilizojitokeza wakati wa kujadili Hoja yake.

VII. KAMATI YA BUNGE ZIMA

Bunge liliingia katika Kamati ya Bunge Zima kupitia Ibara kwa Ibara.

Ibara ya 1

Ibara ya 2

Ibara ya 3

Ibara ya 4

Mhe. Rapahel Japhary Michael – Ibara ya 4(f)

Ibara ya 5

Mhe. Mwita Waitara – Ibara ya 5(3)

Mtoa Hoja alitoa Hoja na Wabunge wafuatao walichangia:

1. Mhe. Kasuku Samson Bilago	-	CHADEMA
2. Mhe. Yussuf Salim Hussein	-	CUF
3. Mhe. Kabwe Zubeir Zitto	-	ACT – Wazalendo
4. Mhe. Janet Zebedayo Mbene	-	CCM
5. Mhe. Musukuma Joseph Kasheku	-	CCM

Ibara ya 6

Ibara ya 7

Ibara ya 8

Ibara ya 9

Ibara ya 10

Mhe. Upendo Furaha Peneza - CHADEMA

Mhe. Abdallah Ally Mtolea - CUF

Ibara ya 11

Mhe. Raphael Japhary Michael - CHADEMA

Ibara ya 12

Ibara ya 13

Ibara ya 14

Ibara ya 15

Ibara ya 16

Ibara ya 17

Ibara ya 18

Ibara ya 19

Ibara ya 20

Ibara ya 21

Mhe. Upendo Furaha Peneza - CHADEMA

Ibara ya 23

Ibara ya 24

Ibara ya 25

Mhe. Raphael Japhary Michael - CHADEMA

Mhe Abdallah Ally Mtolea - CUF

Ibara ya 26

Ibara ya 27

Ibara ya 28

Mhe. Dkt. Imacculate Sware Semesi - CHADEMA

Ibara ya 29

Ibara ya 30

Ibara ya 31

Ibara ya 32

Ibara ya 33

Ibara ya 34

Ibara ya 35

Ibara ya 36

Ibara ya 37 na 38 zinafutwa

Ibara ya 39

Ibara ya 40

Ibara ya 41

Ibara ya 42

Ibara ya 43

Ibara ya 44

Ibara ya 45

Ibara ya 46

Ibara ya 47

Ibara ya 48

Ibara ya 49

Ibara zilizotajwa zilipitishwa na Kamati ya Bunge Zima pamoja na marekebisho yake.

- Bunge lilirejea na Wabunge waliohojiwa na kuupitisha Muswada.
- Muswada ulisomwa Mara ya Tatu na kupata kibali cha Bunge kuwa Sheria kwa hatua zinazofuata.

Tangazo:

1. Kikao cha Wabunge wa CCM baada ya kuahirisha Bunge
2. Taarifa ya Spika kuhusu Mhe. Halima Mdee kuendelea kumdhalilisha Spika na kuelekeza aitwe Kamati ya Haki, Maadili na Madaraka ya Bunge.

VIII. KUAHIRISHA BUNGE

Saa 1:32 usiku Bunge liliahirishwa hadi tarehe 5 Julai, 2017 saa 3:00 asubuhi.